

NIEPOBOŻNIE (38) *av*

W pisowni łącznej (37), w rozłącznej (1).

Oba e oraz o jasne.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

Niezgodnie z prawem bożymi niesprawiedliwie, niegodziwie; nieuczciwie, niecnotliwie; impie Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, Cn; improbe, inique, iniuste Mącz (38) : WróbŻółt Z6v; lubo Annałz y Káiffałz/ yáko śwyádłfy Yozeff hiłtoryk żydowłki/ nye pobożnye ku vrzędowi kápłáńłkyemu byli przyłzli KromRozm III L2v; iż łie bał [papież] o Rzym/ y o inłze dzierzáwy/ [...] ktorzy był niepobożnie/ od inłzych Cefárzow dołtał/ y ná nich wyludził. KrowObr 32v, 33, 206, 207; zgrzełfyłłmy niepobożniełmy czynili/ niepráwiełmy działáli Pánie Boże náłz Leop Bar 2/12, Mał 3/15; BibRadz 2.Petr 2/6; Iniuste, Niepobożnie s krziwdą przeciwko łprawiedliwołci. Mącz 179b; Oskárzon yełł że niepobożnie zdáłł poddáne gdy był łtárołtá. Sic enim provinciales magistratus [...] accusabant, ubi quid dolis, aut iniuste eis eripiebatur. Mącz 269b, 170c, 30łd, 323e; RejPos 82v, [219]v; bo łi Bráćilłzkowie niepobożnie żyáć w prołnowániu nikczemnieá BielSpr c; ModrzBaz 72; WujNT 2.Petr 2/6; IZ Kupcy [...] kłórzy rzeczámı ku wzywániu ludzkiemu potrzebnými kupczá/ té rzeczy wedle woléy łwéy/ y iáko baczá potrzebę ludzká/ á zwłáczá pod wypráwá woienná/ niepobożnie łzácowáć y przedáwáć zwykli SarnStat 278; KlonWor 27.

W połączeniach szeregowych (4): iż ielłi będe żył niełpráwiedliwie/ niepobożnie/ á niecnotliwie/ nic mnie nie pomoże praca áni robotá moiá RejPos 71v; ábyłł niepobożnie/ łákomie/ łolguiáć pyłze á nádętołci łwoiey/ nábywał tego nędznego bogáctwá łwiáthá tego RejPos 82v, 71v; A v nas w Polłłczłł/ nieogłádáá łie nic ná to co źle/ co niepobożnie/ co nieprzyłtoynie/ co ze zgorłzeniem połpolitym/ y co teź kogo ołobnie dołega PowodPr 65.

W charakterystycznych połączeniach: niepobożnie (u)czynić (3), nabywać (4), poiwarzać, przedawać (2), sromocić (2), żyć (4).

Szeregi:»niepobożnie a hardzie« (1): Bo á coź to inłżego ielł/ iedno [...] pobożney przeciw Bogu powinnołci niepobożnie á hárdzie vblizeńie czyniłł [religioni Dei immortalis impie et ambitiose derogare]. ModrzBaz 63v.

»marnie a niepobożnie« (1): A co ielłczłł gorłżego miedzy námi Krzełłcijány powłtáło/ [...] iż łwoie Mieczłł ná łię obracamy/ márnne á niepobożnie ludźi o Wiáre vtráćááć BielSpr 61.

»niemádrze i niepobożnie« (1): Bo choćáá bym teź ia bełtyá będac niemá y głupiá/ [...] I. M. w człym łzkodźilł/ [...] tedyby y ták w tym łobie nie mádrze y niepobożnie poczáł CzechEp 54.

»niesprawiedliwie albo (i) niepobożnie« [szyk 2:1] (3): Kradná á grełłá poddány/ gdi niełpráwiedliwie/ albo niepobożnie przedáá/ kupiá/ płáčá/ robyá/ łluzá SekłKat L2v; łiebie prołć będa w łziemi tych ktorzy ie poimáli do więźienia/ wyznáwááć iż zgrzełzyli/ á niełpráwiedliwie y niepobożnie vczynili [Peccavimus et inique egimus, impie egimus]. BibRadz 3.Reg 8/47; RejPos 71v.

»surowo i niepobożnie« (1): ARiłtotimus Tjran [!] Elieńłki/ w nádźieię Królá Antigoná/ łurowo y niepobożnie z ludźmi łwymi łye obchodźilł. KochWz 141.

»zdradliwie a niepobożnie« (1): Fraude impia obligari, Zdradliwie á niepobożnie łie łpráwováć Mącz 30łd.

a. *Niegodnie, świętokradczo, bluźnierczo; irreligiose Mqcz (5)* : czos dał prziczinę kxiędzu grośsem fwoym/ zes mu y dał namśzą/ to ieft/ aby przigymował ciało y krew pańską łobie niepobożnie *SeklKat Yv*; czemu fyná Boże⁸⁰ Páná Iezu Krytá s chwały iego włafney zdzierafz? á ná łtworzenie iego niepobożnie tę chwałę w kładałz? *KrowObr 153, 224v; Mqcz 351c.*

Szereg: »źle a niepobożnie« (1): Ktorem [stawieniem na urząd kapłański] yefli oni [biskupi] źle á nyepobożnye łłafuyą/ bogu zá to lidźbę dádzą *KromRozm III L2.*

Synonimy: *niecnotliwie, niedobrze, nienabożnie, niepocziwie, niepocześnie, niepodroźnie, nieprawie, nieprzystojnie, niesprawiedliwie, nieuczciwie, wszetecznie, zdradliwie, źle; a. niegodnie.*

Cf **POBOŻNIE**

TG